

PROSPOŁĘCZNOŚĆ W PRAKTYCE

EWOLUCJA SYSTEMÓW ZDROWOTNYCH

- > **Chorobo-centriczny system zdrowotny** (od 1948 r. do lat 60. XX w.) – kontrola chorób zakaźnych.
- > **Pacjento-centriczny system zdrowia** (od lat 50. XX w.) – kontrola chorób przewlekłych.
- > **Spółeczno-centriczny system zdrowotny** (od lat 80. XX w.)
wzmacniania rezerw i potencjału zdrowotnego (społeczno-ekologiczny model życia).

Źródło: Cianciara D., (b.r.), „[Miejsce zdrowia publicznego w systemie zdrowotnym](#)”, artykuł na stronie profibaza.pzh.gov.pl

---

Wartości i postawy

PROSPOŁECZNOŚĆ

Działanie nastawione na poprawę jakości życia społeczeństwa.

Wiedza, nastawienie i gotowość działania na rzecz innych.

Niesienie pomocy i wsparcia drugiemu człowiekowi.

Osoba działająca prospołecznie poświęca swoją energię, uwagę, czas na rzecz innej osoby, nie uwzględniając własnego interesu. Jej działania bywają określane zachowaniami altruistycznymi.

ZDROWIE PUBLICZNE I ZACHOWANIA PROZDROWOTNE

Zdrowie publiczne to nauka i sztuka zapobiegania chorobom, wydłużania życia oraz promowania zdrowia fizycznego i sprawności poprzez zorganizowane wysiłki społeczeństwa (Ch-E.A. Winslow).

Zachowania zdrowotne to celowe lub niezamierzone, pozytywne lub negatywne działania wpływające na zdrowie lub śmiertelność społeczeństwa.

Zachowania prozdrowotne to celowe działania na rzecz ochrony zdrowia lub jego poprawy.

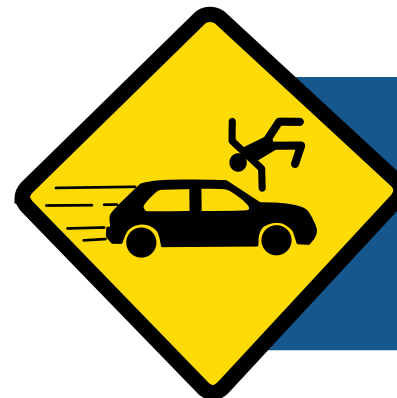
ZDROWIE PUBLICZNE I ZACHOWANIA PROZDROWOTNE

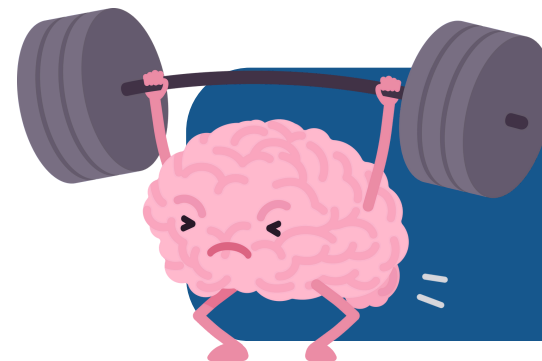
unikanie używek

prawidłowe zwyczaje
żywniowe

bezpieczeństwo
komunikacyjne

pozytywne praktyki
zdrowotne

zachowania związane
z działalnością
prewencyjną

Źródło: Gruszczyńska M., Bąk-Sosnowska M., Plinta R., (2015), „[Zachowania zdrowotne jako istotny element aktywności życiowej człowieka. Stosunek Polaków do własnego zdrowia](#)”, „Hygeia Public Health” nr 4, s. 558–565.

WOŁONTARIAT PROZDROWOTNY

Wolontariat prozdrowotny młodzieży to działalność nieodpłatna, w ramach której młodzi ludzie angażują się w akcje edukacyjne i pomocowe związane ze zdrowiem.

Przykłady działań:

- > akcje edukacyjne,
- > pomoc w placówkach medycznych i opiekuńczych,
- > promowanie zdrowego stylu życia,
- > wsparcie dla osób chorych lub słabszych z sąsiedztwa.

ZACHOWANIA PROZDROWOTNE W KONTEKŚCIE ZDROWIA PUBLICZNEGO

Donacja krwi – krwiodawstwo;

Szczepienia ochronne – pomagają uzyskać odporność i zapobiegać epidemii;

Badania profilaktyczne – testy wykrywające nieprawidłowości zdrowotne;

Unikanie zażywania substancji psychoaktywnych – rezygnacja ze związków chemicznych zmieniających procesy myślowe, nastrój i zachowanie.